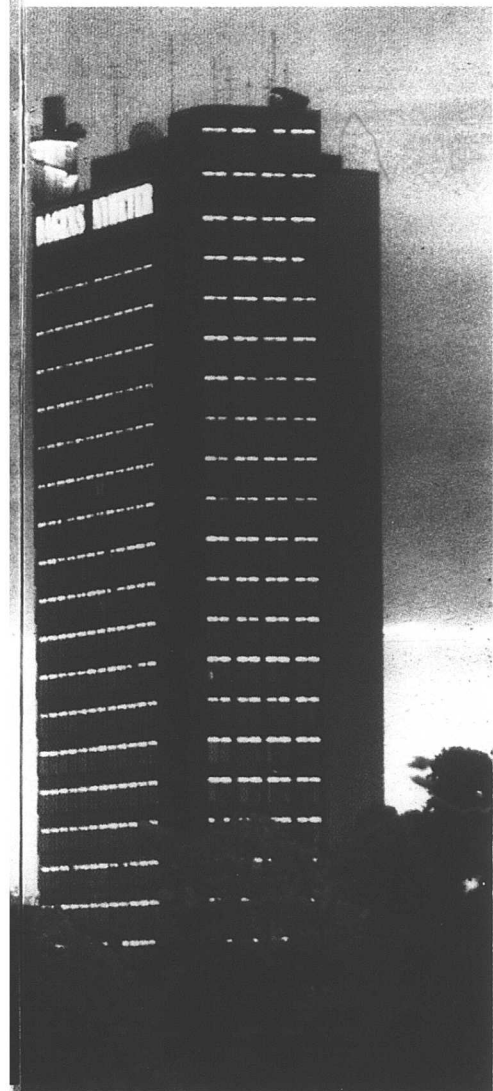

kritikens förfall

rc
st
ker att tidningens konstbevakning är en parodi och kritiserar bland och bevakningsuppdrag.

tider och länder skällts ut och förföljts. Det verkar höra till operagenren. En del dirigenter har fiender bland en del kritiker. I Sverige är just nu radiosymfonikernas Honeck en hackkyckling. Fast alla värst är förstas en del av den mer populistiska tebevakningen.

Man väntar sig mer av seriös konstkritik. Men på DN tas inte det alls upp som ingen av kritiker-na känner för. Det är en parodi på bevakningsuppdrag. På sikt slår det tillbaka på kritiker-na – den som flera gånger gått på intressanta utställningar av etablerade konstnärer som inte recenseras, ger till slut upp att läsa.

MAN ANAR OCKSÅ ATT DET INTE BARA ligger konstnärsliga motiv bakom varför vissa utställningar förtigs. Det finns andra skäl än Ericsson-Linds nervösa rädsla för allt avvikande. Seriösa gallerier kan intyga att dessa kritiker aldrig besöker deras gallerier. Det finns också personliga hämndmotiv. Framför allt har Ingela Lind haft svårt att hålla isär personliga känslor och bevakningsuppdrag. Thielska Galleriet är ett intressant exempel på detta.

Eftersom man aldrig visar den sorts "postmodernism" som den snäve Ericsson ägnar allt intresse åt, är det lika självklart att han inte intres-

serar sig för det, som om hans motsvarighet inom musiken, en gymnasial technopopfan, skulle bry sig om radiosymfonikerna eller ens Markoolio. Att Lind bojkottar detta museum beror dock varken på det eller på att museet inte är trendigt nog. Hon vill rakt av hämnas på Ulf Linde.

Detta har gått ut över bevakningen av Thielska galleriet, först under Lindes tid som chef och sedan efter januari 1997 då hans hustru Nina Öhman varit chef. Från att tidigare ha varit ett museum som huvudsakligen visat upp sina egna (mycket fina) samlingar har Thielska under Linde och Öhman utvecklats till en av de viktigaste platserna för visning av samtida svensk konst. Det är mycket välbesökt, urvalet konst är brett och utställningarna är i allmänhet koncentrerade och av hög kvalitet.

UNDER DE SENASTE FEM ÅREN har av Thielska galleriets tjuogon utställningar DN recenserat totalt tre, SvD med mindre utrymme för konstkritik sju. DN har förtigt viktiga utställningar bland annat av betydande svenska modernister som Lars Englund, Olivier Herdies, Lasse Söderberg och Asmund Arle.

Konflikten mellan Lind och Linde går långt tillbaka i tiden. Bakgrunden är antagligen att Lind tycker det är pinsamt att jämföras med sin betydande föregångare. Hon saknar Lindes förmåga att se och tolka det han ser. Inte för inte kallas hon Ingela Blind – hon verkar sällan över huvud taget betrakta den konst hon skriver om, utan frågar hellre andra vad de tycker.

För några år sedan kom det ut en essäbok av Linde, *Svar*, där Linde även intervjuades; och i en bisats i denna intervju avfärdade Ingela Lind som en person som alltid kommer en timme för sent till alla trender. Det gjorde Lind nedstämd.

Det har gått ett rykte i stockholmska konstkretsar att Linde försökt hindra Lind från det jobb hon en gång sökte som chef för Moderna museet.

Som många sådana rykten är det falskt. Sanningen är att dåvarande kulturministern Göransson rådfrågade Linde, som papekade att Lind saknade museiefarenhet, men i övrigt inte ville lägga sig i det hela.

Att Lind över huvud taget sökte detta jobb är högst anmärkningsvärt och väckte på sin tid stor förvåning. Hon saknade inte bara nödvändig museikunskap, hon hade få meriter överhuvudtaget. Hon har aldrig lyckats samla sig till en bok, aldrig fört fram en ny idé eller gått i bräschen för något eller sparat en ny utveckling. Hennes kunskap om ny konst är ytlig.

HENNES PARHÄST ERICSSON lyckades i våras få ut en bok om konst på Carlssons förlag. Inget ont sagt om Carlssons som gett ut många bra böcker som varit svårplacerade på andra håll. Carlssons förlag – det bör betonas – gör en viktig insats i den svenska förlagsvärlden.

Men sanningen är också att få författare i första hand väljer Carlssons om de har chans någon annanstans, eftersom det knappt betalar några arvoden och saknar de stora förlagens möjligheter att föra ut en bok. Det är anmärkningsvärt att Ericsson som fått så bred lansering i en så stor tidning

"Det hör till jobbet som konstkritiker att bli impopulär. En kritiker som skriver negativt om en konstnär har fått en ovän för livet"

under så lång tid, bedöms sakna tillräckligt läsarintresse för att andra förlag ska vilja ge ut en bok av honom. De stora svenska förlagen ger varje år ut böcker om konst av svenska författare. Men inte av DN:s två uppbackade konstkritiker. De anses sakna läsare.

Ericsson och Lind ålskar debatt, men bara så länge de är helt säkra på att hamna bland segrarna. Ericsson har aggressivt försvarat sin med åren allt mer institutionaliserade form av "postmodernism" med samma dogmatiska tveklöshet som

östtyska pampar förklarade allt annat än stats-socialism som småborgerligt reaktionärt. Ericssons ideal är en sorts Honeckertechno.

LIND HAR MODIGT KÄMPAT FÖR ALLT som varit rätt och korrekt efter att först noga sonderat vilken sida som skulle vinna. När detta inte varit helt tydligt har hon tigit. Hon är inte den som tar risker.

Vintern och våren 2001 såg man denna ängslighet satt i system. Det var då Lars Hillersberg anklagades för att vara antisemit och av en del debattörer ansågs ovärdig sitt konstnärstipendium. I denna debatt ställdes två idéer mot varandra. Var man mot Hillersberg kunde man beskyllas för att vara mot yttrandefrihet, var man för honom kunde man beskyllas för att vara antisemit.

Det fanns alltså ingen hundra procentig säker sida att satsa på. Vad man än tyckte riskerade man att göra bort sig.

Ericsson och Lind har alltid fått stöd och utrymme av DN att uttala sig om vad de velat. De är omhuldade och skyddade medarbetare i denna tidning där en stor del av debatten om Hillersberg nu kom att föras både på ledarsidan och på deras egen kultursida. Ericsson och Lind var självklara som de första att yttra sig.

Vad har man annars kritiker till?

Ericsson och Lind teg. Det kom inte ett ord från dem under de månader debatten höll på.

På DN:s kultursida kom det ena inlägg efter det andra. Vi har inte i Sverige på decennier haft en så häftig konstdebatt. Men Lind och Ericsson gömde sig och skrev inte ett ord. Något så fegt har man inte sett på årtal i svensk kulturdebatt. De låt i stället sin chef, Henrik Berggren, som, visade han nu, inte vet något om modern konst, ta ställning.

Denna exempellosta feghet har för alltid stämplat Ericsson och Lind. All trovärdighet de en gång haft försvann, och de framstår nu ännu tydligare som de ängsliga anpasslingar de alltid varit. Detta minskade också trovärdigheten hos DN kultur över huvud taget.

Något liknande vore otänkbart på någon annan kultursida, och på DN inom alla andra kulturområden. Det skulle till exempel inte kunna hända att ingen litteraturkritiker på DN:s kultursida skulle skriva ett ord i en debatt där någon av våra stora författare beskyldes för antisemitism. Det vore otänkbart att litteraturkritikerna då skulle lämna över debatten på konstkritikerna.

Litteraturkritikerna är seriösa och har moral och integritet.

Att Henrik Berggren tydligen vet mycket litet om konst diskvalificerar honom förstas inte som kulturchef. Ingen på en sådan post kan rimligen ha överblick över hela kulturfältet. Det har aldrig någon kulturchef haft. Men det måste inte betyda att de områden som chefen på en kulturredaktion inte känner till ska lämnas vind för väg.

Under Arne Ruth, som var ointresserad av flärd, konst och andra ytligheter och fokuserad på idéernas och kampens storslagna värld, fick konstkritikerna en sorts carte blanche i DN. De har sedan fått rumstera fritt. Ingen verkar ha brytt sig. Genom åren har jag ibland frågat olika medarbetare på kulturredaktionen om konstkritiken. Det har oftast visat sig att de inte alls läser den.

DN HAR PÅ SENARE ÅR HAFT uppenbara svårigheter att fylla ut sina voluminösa kultursidor. De skulle bli bättre om de skars ned, och man satsade mer på kvalitet än på kvantitet. Men nu ropar spalterna efter innehåll och då fyller konstkritik med många bilder ut bra. Ericsson må ha dåligt anseende som teoretiker och stilist, men han har alltid varit duktig på att leverera texter i tid och med rätt omfång. På en jaktad tidsningsredaktion är det en högt uppskattad egenskap.

Det är alltså inte av utrymmesbrist som DN:s konstkritiker försummar stora delar av konstlivet i Sverige. Det är av opportunnism, bigottier och ytlig okunnighet. På så vis har de skadat svenskt konstliv allvarligt, och gjort det mer avskämtat och begränsat än det annars skulle vara, och motarbetat det arbete som många konstnärer och gallerister lägger ned på att få fram större bredd, frihet och mångfald.//